

Asia: VN/16951/2020

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto

Lausun suunnitelmasta allaolevien alaotsikoiden alle

Mikäli vastasit yhtyäsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

Suunnitelman tavoitteet

1 Suunnitelman tavoitteet - avovastaus

Tavoite on hyvin perusteltu, selkeä ja faktaperäinen. Taulukoissa käytettyä termiä one-off ei kuvata ja sille olisi hyvä antaa selite: päästöoikeuksien rajoitettu siirto päästökaupasta taakanjakosektorille.

Liikenne

2a Liikenteeseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

2b Liikenne - avovastaus

-

Maatalous

3a Maataloutteen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Yhdyn tämän osa-alueen esitettyihin lisätoimiin

3b Maatalous - avovastaus

-

Rakennusten erillislämmitys

4a Rakennusten erillislämmitykseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

4b Rakennusten erillislämmitys - avovastaus

-

Työkoneet

5a Työkoneisiin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

5b Työkoneet - avovastaus

-

Jätehuolto

6a Jätehuoltoon suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

6b Jätehuolto - avovastaus

-

F-kaasut

7a F-kaasuihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

7b F-kaasut - avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

8a Teollisuuteen ja muihin päästöihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

8b Teollisuus ja muut päästöt - avovastaus

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

9a Kunnille ja alueille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Yhdyn tämän osa-alueen esitettyihin lisätoimiin

9b Kunnat ja alueet - avovastaus

-

Kulutuksen hiilijalanjälki

10a Kulutukseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Yhdyn tämän osa-alueen esitettyihin lisätoimiin

10b Kulutus - avovastaus

-

Julkiset hankinnat

11a Julkisiin hankintoihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

Tälle osa-alueelle pitäisi esittää kunnianhimoisempia toimenpiteitä

11b Julkiset hankinnat - avovastaus

-

Muut poikkisektorit

12a Muille poikkisektoreille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa näihin osa-alueisiin

12b Muut poikkisektorit - avovastaus

-

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

13a Toimenpideohjelman vaikuttavuus

Yhdyn toimenpideohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden kokonaisuuteen

13b Toimenpideohjelma - avovastaus

-

13c Mitä lisätoimia ehdotatte tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi?

Suunnitelma sisältää suuren joukon hyvin perusteluja ehdotuksia uusiksi ohjauskeinoiksi ja toimenpiteiksi. Näiden keinojen riittävyttä ja niiden vaikuttavuuteen liittyviä epävarmuuksia sekä tarvetta lisätoimille on kuitenkin mahdoton tarkasti arvioida, koska suunnitelma ei si-sällä konkreettista aikataulua erilaisten toimien mitoituksesta ja ajoituksesta. Osa ohjaus-keinoista on ehdollisia lähitulevaisuuden EU linjauksille ja päätöksille, markkinoiden kehitykselle (erityisesti liikenteen päästöjen osalta) ja kulutustottumusten muutoksille mm. COVID 19 kriisin seurauksena. Tulevissa suunnitelmissa mm. megatrendien seikkaperäisempi tunnistaminen oletusten taustalla

antaisi paremman pohjan arvioida vaikuttavuutta. Lisäksi perustelu sille miksi toimenpide on aidosti lisäinen auttaisi arvioita.

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

14 Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Vaikutukset luontokatoon / luonnon monimuotoisuuteen sekä sisävesien että Itämeren suojeluun ansaitisivat tarkkapiirteisemmän analyysin. Nyt analyysi keskittyy positiivisiin vaikutuksiin ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen. Kansallisen ilmastopolitiikan entistä tii-viimpi kytkeminen muiden isojen ympäristöongelmien samanaikaiseen ratkaisemiseen edistäisi kustannustehokkaampaa ympäristömme vaalimista ja antaisi vielä nykyistäkin pa-remman perustelun ilmastopolitiikalle.

Muita huomioita

15 Muita huomioita

Kiitämme sitä, että keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma perustuu tietopohjaiselle päätöksenteolle. Kokonaisuutena tämä on yllättävänkin hyvä esitys ja ehdotettuja toimenpiteitä on perusteltu olemassa olevalla tutkimusnäytöllä. Näin tulee olla jatkossakin. Pitkäjän-teenen panostaminen TKI-toimintaan takaisi sen, että tutkittu tieto saadaan käyttöön ja toimet ovat tieteeseen perustuvia.

Kaipasimme seikkaperäisempää kuvausta siitä miten kulutuksen muutosten vaikutus eri toimialojen päästöihin on laskettu. Tässä laskennassa on kaksoislaskennan vaara.

Koko yhteiskunnan läpileikkaavan kestävyysmurroksen reilu toteuttaminen tarkoittaa, että kaikilla aloilla tullaan tarvitsemaan osaamisen päivittämistä sekä uusien asiantuntijoiden ja ammattilaisten koulutusta. Riittävät ilmastotoimet vaativat, että koulutuksen ja osaamisen laajempi merkitys ymmärretään ja kaikille taataan mahdollisuus kouluttautumiseen ja osaamisen päivittämiseen.

Huomio sivulla 86: ”Sektorikohtaisia päästövähennystavoitteita ei ole määritelty lukuun otamatta liikennesektoria, jolle on asetettu päästöjen puolittamistavoite vuodelle 2030” on ristiriidassa mm. taulukon (s.12-13) kanssa jossa sektorikohtaiset tavoitteet on määritelty.

16 Voiko organisaationi osaltaan edistää ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?

Kyllä

Nurmi Harri
Helsingin yliopisto - Vararehtori Tom Böhling Helsingin Yliopisto